Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars prima - Cod. Aug. perg. 22

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum XL

urn:nbn:de:bsz:31-41594

Visual Library

ris nos ut ore^{9} ꝛ uiq; qſire vis qui ſemp
ꝯmoues ut rogeis· Peto q͛ qꝛ iubes· queo
qꝛ papis· pulſo qꝛ iuitis· Qui me feciſti
pete fac accipe· qui dediſti q̃re fac iuenire·
qui docuiſti pulſare ap̃i pulſati ut poſſit
itrare· A te habeo deſideriu̅· a te heam ıpe
trare· Dona qd offerim9 cuſtodi qd exigis·
ut uelis conare qd ꝑmis· Amen· De
arta via et ꝯcluſione ſermois· xl^{m} Capitlm

Et quia mlta ꝛ admiranda
dns precepit· cuiuſq; paſſio
mb9 ſuos ee libos iuſſerit·
ne aliqs dicet qꝛ iꝑtabilia
ſut iſta ꝑſus ac duru· arta e via e iſta·
valde difficilis obſuacois ſ; iſta madata·
ſubdit moicōez dicis· Contendite q͛ ꝛ ſol
licite ſatagite intre ꝑ anguſta porta· no
ꝑ plata· Cu dicet· Minus preda ſit diffic
ilia ꝛ anguſta· tn meritoria ſt ꝛ itritus ad ce
leſtia· Et nōne dic͛ ꝯcedite· qꝛ regnum
celoꝝ vim patit͛· ꝛ violeti rapiut illud·
No n· pt ſi ſn conatu mag͛· qꝛ ho creti9
fiat ciuis i celo· Et h9 ꝯtencio e bo ꝛ ſancta
qualis fuit i legioe thebeoꝝ· mi qs erat
ꝯglōſe mortis acclacōe ꝯtecō· S; hodie
e ꝯtencō d' alijs· qꝛ d' maioritate ꝛ excelle
cia· de acquirenda pecunia· d' iiuria remorde
da· ꝛ h^{m}oi ſilia· Deīn addit moicois dce
roz dicis· Itra q͛ intre ꝑ anguſta portam
no ꝑ plata· qꝛ lata e porta ꝛ ſpacioſa via q
ducit ad ꝑdicōz ꝛ mlti ſut q intrat ꝑ ea· An
guſta vo e porta ꝛ arta via q ducit ad uita·
ꝛ pauci ſut q iueniut ea· Porta igreſſ9 e q
ad icipietes· via ꝓgreſſ9 e q ad ꝓficietes ul
deficietes· Et bn duo^{c} via aguſta ꝛ artam·
alia vo lata ꝛ ſpacioſam· Na ieiunare vi
gilare a carnis deſiderijs ꝛ voluptab3 abſtinere
ꝯtra uoluntate no facere· cui uō vr anguſta
ꝛ arta· At vō delicioſe maducare ꝛ bibere cūtiſq;
carnis deſiderijs ꝛ voluptab3 obedire ac volu
tati ſue i nullo ꝯtradice· cui nō videt lata ꝛ ſpa
cioſa· S; heu ꝑ lata via q̃ oms icedim9·
ꝛ d' anguſtia pauci curam9 Vn eſo9 Cu

iuſſi ſum9 ꝑ anguſtia via incede ꝑ lata ſep
incedim9· Et quid qꝛ hoies ſcli lata via ſpa
cioſaq; ꝯcurat· no valde miru e· Eos at qui
vnt ſuſtuliſſe crucē ſua ꝛ ſeq xpm· ꝑ hac lata
ꝛ ſpacioſa velle incede· no e ꝓdigioſu videt·
Demq; mochi ai d'moſtijs requit· ꝛ d' locis
hītacōni paratant· an oia requit ſi reges
ſit iloco· ſi habūdet oia· ſi aqꝛ copie ꝯfluat·
S; ſi d' hemo requirat· ꝛ ibi an oia de requie
cruat· ꝛ de opulentate menſe corꝑalis ſa vo
ſi ad aliqua diſpēſacōez vocamus a^{c} ad menſā
dni iuige uolus· pma ſtati ſollicit9 eius ꝑ^{a}
uba ei9 iſta ſut S; e ibi reges q ꝯcludu e· ſi
iuemiat ea que nra ſut ſudant· ſi mch deſu
ero quo lata via ꝛ ſpacioſa depoſcit Quid
agis o ho qd loqueris· Arta via ꝛ anguſta
iuſſ9 es ambulare· vtqd de rege vtquid de
hndan paracta· P anguſtia ianua iniſire
iuſſ9 es· vtqd aplos requis ingreſſus· Eſt ad
iſta ꝑuincoe neqs· e ad iſta ꝑuſitate ſa9
Et quid e q ꝑncipib3 ſcli iuſtinet hoz nichil
requirit· ſ; tn ſi luc͛ heat ad ꝑpalis iuliciē ei9
loca· Qd ſi ſolu ee ꝯguit· ia nllus refugi
tur labor· nllm periculu vitat͛· nlla indigēcia
excuſat͛ ſeruilia ꝛ ſi ab igenuo depoſcant^{c}
offi^{a} no negabit· ꝑegrinacōes q̃ lōgiſſimas
ꝑicloſaſq; no reſpuet· cuctas curacōes
ꝑmiccōes ꝑpm feret· oia ſpe luc͛· Nec timet
ne forte ab ipa inſacabili ſpe decipiat͛ ac de
cadat· n immatura ꝑegis locis morte ꝛ ſbita
ꝑemeſat· ſeparacōez ſuoꝝ ꝯiugis ꝛ ac liberoꝝ
abſencia tolerat patic͛· no pire no ciroꝝ mol
licie affcu· ſ; deſiderio ꝛ cupidi^{ate} pecuie velut a
mēs agit͛· ꝛ amore ei9 incenſus nchl laboris
ſentit nchl doloris itellig͛· Nos ergo q non
pecuiaꝝ ꝯrem9 ſ; ſapiam· n terram ſ; celum
petim9· ꝛ ad celi diuicias feſtinam9 qs neq;
oclus vidit neq; auris audiuit n i corhois
aſcēdit· hec mgr ꝯtrites ꝛ plus celo ipi vi
pantes inſerere· d' rege corꝑis paratam͛·
Vide ꝯtro illis inſerioes ſum9 ꝛ molliores· e d
dicas o ho qd agis· Celu ꝑas aſcede ꝛ reg
celi iuade· ꝛ interrogas ne q̃ e difficultas ex

arat in time· ne qd i via t'asp̄m accidat a' labo
riosu· & no erubesce no pudore oppss' sb' arm
tempm defodis· Si ei oia c mala occurrent·
si vniusa c picula imminent· si cviaa sim
urie si igmne si aliqme si gladi' si igs
si ferru si bestie si papiaa si fames si eg
tudo si aucta q dia ul excogitau pnt mala
sup te irruent· dig' ad erit· vt no tibi h'
oia p titas ac talib' aiis videdi prsus & pe
mos spnenda vident· Amlis aie metu h'
& effemiate· Erit g'o as ita abiectus & ita in
felix & ita degenis aim ut celu capiens
ascede d'terena rege cogitet q' no solu regre
s & patri recipe ideoz e· No vides kaissie·
g'as mm va & psai cupidie celestiu teneat
Alioqn oia q vnt ee sima· vmbs putarz et
risu· h' d'via lata cso'· De via vo arta sic
d't ggs' Arta quippe bn vivedi cesura no e
apla via s fetta· iqua quisqz studiose csti
gitr qui sub preceptoz custodia solliate cean
gustatr· An no q'i qda angustia iteneis c in
h' quide mdo viue s d'mdi hui' cupia uil
hre· aliea no appete ppa no tene laudes
mdi despice & p do opbria amare glaz fuge
& despcu sequi· adulacoes despicere despicie
tes honare· mala noceati coparde dittue et
erga eos dilecois gtam imobile corde retine
Et quide oia seite sut s mag' qr q'eo i hac
uita p ipa vivedi custodia aguste se· tato
aplius i etna retribucoe dilatat· Psca qppe
sca e & aucta h' ager & de suis vnib' sace se
med' posse· Vn & iohes abbas monts synai
Arcedam' nob' ipis ne qn arta & angustam
via ambulare dicam' apla & spaciosa tene
tes aurum· Arta via idicat' & luadabit t'
bulacos veris· staacs ad vigilad' & orob' per
tota nocte· mensua aque & panis penuria· sb'
sanacoes derisioes illusioes derisio cparvu
voluntatu· cgmiaz procliv passiom & ipi'
sacomi paria· sub despcoe ee & in iniiacoe·
violetia iniuriaz lesus sustine fortr· d'detr
coine no dirigi· cotepni & vilipesi' no irasa·
iudicare & humilai· Vn p dcaz via igdientes·

qm ipoz e regnu celoz· h' ioh· No aut te
moueat· qr h' d' angusta porta & arta via
q ducit ad vita & infra d' iugu n' meu sua
ue e et onus meu leue· qr sic' onus d' leue in
cpacoe ad merces licz i se sit grave· sic pnaa
iocomoda respcu glie fute· Itaqz lata dia pt
h' via· qr i amore celestiu cor dilatat cogi
tacu· qm no sut cdigne passiones h' quis
ad futura glam q revelabit i nob'· & angu
sta qr amore trenoz angustat & a trenis
homines alienat· Vn s'm' cs· arta e via et
angusta & mebs' leuis ac facilis· qr amatr
aspa ute hui' pnsent· et quia ad bonum
fine s ad vita pueint· Ipale sudorz & pe
nal conatu· Et qr p' sut laboriosa q tisent
ipoca glosa q pmanet maxi' pt labore
ee solacu igit & si in se difficile sit qd iube
m' tn faciend' e vt ad glam puenire mcam·
Rau n' no cpatr no cicogbit n' conabit
n q legitie certauit· Et itm Si quis viam
laboriosa cosstat· sua desidia causat· Si
ei nautis pelagi fluctus· si tepestates atqz
hyemes agricolis· si vulna cedesqz militib'· si
cjussi ictus plageqz pugilib' leues vnt
& tolabiles sut ppt spe qstui ac pcunia
cmodoz· nltomg' ai celu ppat' in pmo
mdi copnalib' aspitatib' d'sentiri· Nec a
sptas qr via e aspa s quo ducit· n' alia qr
lata e s ubi desimt· h' cso'· Cum at dni pre
pta nob' no difficilia & onosa s mag' faca
lia & leuia ee videant'· doez adhuc ide cso'
dicens· hys q'o que dca sut ne ult' i obediam
cecone foueat'· manie ci pma & volupte
i se & utilitate heant ipa pcepta· Et si mo
lesta & onosa plerisqz & ignens cadit vnr la
bons· itellige ppt v' te illa suscepisse faced
& qd videt ee cste iocudissimu iudicab'· Si ei
cogitauez hac sp habuim'· mdi expiemur
onosu· s e diuso plima vndiqz capie volup
tate Siquide labor ipe no apli' labor appe
bit s quomag intedit· tato dulaor & volu
ptuosior fiet· Cu g te cupiditas pecuiaru
alioruqz obsederit csuetudo vincat ipe ad cuis

cia loque. Tristatur qr te corpis voluptate
defraudo. flecre poca qr color vest e pu
deo. Non ei per hoiem si per dm istud opar
Paululu q' expecta. et videb q' sit omodu gra
de pace. Disce pmas nunc pondi magni
mitez sustine. et cessabili ap dm fiducia ac
libitate gaudebis. Si n. ista fit mo iculcem
aie celerite ab oib; illa viciis subiectem. Vnu
illud ace ac solu requirit d'. vt adusus hoste
vis iimicicias plhore regno et tua salute su
sapias. Itaq si ei istud obaulis. ome ia bella
rpe confiaet. Ita et illa q' ipcabilia nuc puta
facilia prsus ac lenia amabilia ducem. Cum
dm n. i viciis pmane aspam atq difficile e
oio ardua opinam co iciie. ipa uo vicia
desidabilia prsus ac dulcia. Cum at al bu
illa tpe desiam. tuc th horribilia et pena et
ictus detestabilis appebit ac facilis. h' at ex
illis bnde valem addisce. qui uici sua fa
imelius gusioe miuere. h' cso. Et qr duo pau
cos ee q iuenut angusta porta et arta via.
ne btcm et pusi boies flime et appncia vici
ti palliates et seplincs paucitate omdan
tes se noie paucitatis supponat. et simplices i via
dei abulates decipiat. sicut sbicat dicens At
tendite i. attente et diligenter cauete a fluis pphis
Vn bilai. Quia paucos e iuenire arctam
via fraudulenta eor q se ea iuenire mentiut
expoit ne ab illa nos ipediat. Attendite
ig' a fluis pphes idest a deceptoib; btcm simula
tis ypocritis fluis fratr; religionis pretendentibus.
et h' iemoi. Malui vos fli pphe sut. cavo m
dus diabolus. Ille n. de falsus ppha. q vnu pdi
at et pmittit et aliud ouemos solu sicut boi
nes decipit et fallit. Pmi q' e gaupia carna
lis pmites delicias. et solucs eerna afflicaz
Scds e cupiditas mudalis pmittes sufficie
ncia et solucs finale iopia. Tcia e diui sive
supbia sclaris pmittes exaltacoez. et solucs
futuri abiecz. qr qui se exaltat hualiabit.
Pt et h' expoi de oib; deomb; se i angelos
lucis ut iustos decipiat trasfigurab;. Vn dicit
Johes. nolite credre oi spui. si pbate spc an

ex do sint. Qui veniut ad vos f. decipiendos
iuestimas ouiu i. sub spe religionis et ospai boi
nu siles iusta mistis. et i hac huili et orone pli
pa. et ieiunio arto ideo larginde i ubis bla
dis excisq religionis signis. q' pcendut sipli
citate simlat masuetudinez. ostat huilitate
fingut. sua ad pplin volutate. corde lupos
s' aplin spem piencie. dicunt at ei abnegates
~~rapaces qr sub spe ouiu latet fi~~ Vn subiugit.
Intrinsec' at s. in volutate decipiendi sut lupi rapa
ces. qr sub spe ouiu sit induti intus tn pravitate s
corrupta. et io mg cauedi ne rapiendo dilam
at vos blandicijs et simlacoib;. Vt n. ait Crs
Nulla res sic exterminat bo sic simlacio nam
malu sub spe boi celatu du no cognoscat no
cauet. Vbi id. Et d oib; quide intelligi pt. q
a dnu i smoe pmittut. a d ope dimitant.
Sp spur d hereticis intelligendu e. q' vnu comen
casti ieiunio qda piencie veste se cinduc. ini
secus vo lupos di venenatu sipliciores fin
corda decipiut. h' id. Et qr isti fli pphe no pnt
cognosci ex appncia exteriori. io ondit vn debeat
cognosci. scz a fructib; et opib;. Cu n. alid sit ex
tius i cosuetudine aliud mci i affcoe et ita difficile
cognoscune. tn a fructib; eor i opib; cognoscimus
eos. s. finale. no tn oib; licz bo et laudabilia opa
videat alijs s. qbusda et maxie p ipacia z eor
tpe psecucois et adusitat. qr d facili tpe tr
pacois recedut. et p simlata iusticia pssumus no
sustinet. Dem pbat qd ppoit ex quo pbarum.
qr spine et tribuli at vites et ficulnea ocgscut.
distincte ex fructib; diusis. q' et hoies. No n. col
ligut de spinis uvas. a d tribulis ficus. Vbi cso.
Qd vo dic huinoi e. Nichil hnt masuetu
mcli intus mcli dulce. usq ad pelle st oues.
ideoq facilis e cognito. vt neq d cognoscu dubi
tes. h' cso. Noie spine pt itelligi carnalis
caupia q sp arda et iniqua sut. noie tribuli spu
alis malicia q ple e puctoib; pctoz. noie
vue fuoz vite active. noie ficus dulcedo vite
oteplative. Ca gaupia q' carnis no colligi
bo actio. q reqit corp' spui obediens et sbiect.
n' malicia cordis oteplo q reqit cor devotu

Et ut d Aug'. Vestimeta religiosa sine bonis opib; no solu
remediu hre no potuerit s' et iustu dei iudiciu sustinebit. Et
ei d Seneca. nichil ubi bonu se simlat tn pessim est.
Igit ut de Seneca d. q sis interest no q' habeas. de m

Nota d Seneca. q' difficilius sic no ... difficilius fit. Et qr ...

i pcaciai qz i malivola aiaz no itibit sapia
q ad gteplacaz · n' hitabit i corpe subdito pccis
q ad actaz q mission corpis cooper · Dim gfmat h'
ide exo gnali · qz sic vnaqz arbor ex fruc suo co
gnosat · ita vn'qsqz ho ex fructib' z opib' suis cg
sa pt · Jdoqz no dix' a folijs eor' v' ubis s a fructib'
i opib' cognoscet eos · Si ei uba atted' non
facile boi discernut a malis · s qui i ubis no disc
nut i opib' ophendut si fideles sut s imices
s pacietes s huiles s casti s auaia oideme
z filia z filia q enuiare logu e · Cognoscut g
sli pphe a fructib' suis · qm z si alii ad fac vidca
e s · deo' orone z ieiuniu z hmoi · tn qz ul p
luc ul plaude faciut eor simlacio diu no pt
celari · Omnis n' i scrutabile sic cor hois pt
huano iudico maiore logo tpe cognosa ex ac
tib' z opib' q vocat fres qz qlis vn'qsqz e ta
lia dicit z opat · Vn licz mali z vicosi maliaa
opat aliq tpe z opent bo' ex gne · tn no est
bn possi'le qn opent qneqz s'm idmaac sue re
maliae · Vn sen' Nec pt diu fic p'a fuim ·
aco i nam sua iadut qb' vitas no sbest · q at
ex solido nasat tpe i meli' pfiaut · Detegit
z error eor qnqz tpalis qmodi tepatad pse
aiois tpe · z si fingut huli z bo opa tpe p
spitatis cu horant' diegret tn eor supbia cu
adu'si ts tagut · honor sbtht · Put z cognosa
qn scaia sut ea pp' q opando laborauut vt
dignitates z hmoi · qz sepe postmo desinut opai
Vn aug' Cucaiqz i fas ul das appere no po
tuert · tepcaoib' apiut · Tepcaio ac dic' est
a' in spe adipiscedi ad cmodu quale a' i tiore
amittedi · Cu n' aliqb' teptacoib' cepint ea qpa
illis subdrn vl' negari q isto uelamie ul gseaiti
sut ul' gsequi cupiut · tuc nae e appeat vtru
lup' i ouina pelle sic an agn' i sua · h' aug' In
sup z in h' cognosat · qz supliaes oppmut · maio
rib' detrahut i mina redarguut · correcoe i pug
nat no faciut qd' dicut i dignitatib' se iactant ·
i bois tepris se fastidiut · i adu'sitatib' murmat ·
z maiore p ipuniaz i adu'sitatib' vt pbani e cu
gnosat · Vbi no qz ho no loqt ita expsse n'
ita ppe sic i ligua ppa · Put at aliq q faciut

sic auis i capola · q mutat ligua ppaz · z fingit
voce hom ul alia auiu · z licz qn bn sit e boc
faciat · tn si as ea in pede lesit · vl' alibi dolore
sensit vl' qqz cont uoluntate recepit · stati ad
voce ppaz reuuit · Sic mlti qn sut i psperitate
ul qn bn sit eis mutat uoce ppaz · dim laudu'
adulacoib' fruut · s si sit i aliq adu'sitate ul
aliq' mo ledant · stati ad ligua ppaz s ignu
dicez i pacia z hmoi cuertut' · Et bn dix' qz ex
fructib' cognoscut · na ois arbor bo' i ho hns vo
lutate bona fructus bos i opa bo' z uite etne
meritoria facit · mala at arbor i ho hns volu
tate mala fres malos i opa mala z demi
toria facit · Na actg maior uoluntat · cu e i me
diata actg exterioris · Et io ut ab' dic' · affus
tu' opi tuo nom i poit · Vn s'm ciso'm · volutas
e q a' remunat p bono a' odepnat p malo ·
opa at testia sut volutat · Et pe ite · qa
no pt arbor bo' mer' hmoi fructus malos fac ·
neqz arbor mala mer' hmoi fructus bos fac
Jstud n' opoite itelligedu e · q arbor bo' ma
nes boa no pt fres malos z d'meritorios
face · z arbor mala manes mala · no pt f
cus bonos face i meritorios uite etne · Et
io si ho bon' fac' fructus malos ia bo' no e · z
si mal' vult bo' opari bo' p' fiat · Et ve boa
arbor bos fruc fac · z mala malos · qz bon'
ho d' bono thauro cordis sui i d' bo' intecoe
z volutate q sic' thauro absconditur latz itus
i mete pfert bo' uba s · z fca · z mal' ho d' ma
lo thauro i mala volutate z itecoe pfert
mala uba z fca · qz ore ex hnt' gtros effus · Na
s'm beda · idest thauru cordis qd' iudex e arbor
z qd' d' corde pfert' id est q arbois fructus · Vn z
remigi' Thauru cor' itecoe e ex q ds iudicat
opa · vt aln' i mora maior aln' maior mior
meos sequat · Magnu boni d'e bo' uolutas
z pstia' sup omis res terenas · Vn aug' Bo'
volutas e q appeta' re hoestqz viue · et ad
suma sapiaz puenie · Volutate qsqz at habs
bona idere hic · q tremis oib' regijs voluptab'
qz oib' coris loge an ponedu sit · Qsqs at no
hic · cuz psto illa re q' pstatiore oib' bonis

Conet q ois arbor e ho · ut fructu bonu faciat qz no faciens fructum bonu excidet' z auin sepabit' i morte z igne mittet · Et ve boa.

Et iterum: Si desit facultas non queritur nisi voluntas. Secundum Augustinum.

in pietate non constituit sola illi voluntas perscriptam dicitur secundum Augustinum. Arboris quidem bone radix est voluntas gratia divina informata, folium cogitacio, flos sermo, fructus opus. Arboris vero male radix est voluntas gratia dei destituta, cuius cadunt folia, marcent flores, putrescit fructus. Quia ex bona arbore non nisi procedit. Et merito quia de bono vel malo corde procedit bonus et malus. Dicit iudicium fructus ex habundancia vel bonitatis vel malicie cordis que intus latet. Os enim loquitur verba dictis et operis. Exterior in homine procedit exterior effectus tam in verbis quam in factis. Ac verbum et factum exterius testimonium cordis est et significativum corporis interioris. Oris ergo locucio universa que dicto vel facto vel cogitatu de corde profertur dominus voluit significare, nam moris scripturarum est verbis pro factis et rebus ponere. Unde in Ezechiel: Non fuit verbum quod non ostenderim eis, quia utique rerum et non verborum Chaldeis revelavit archana. De ore autem specialiter hic exemplificat, quia per os magis cor manifestatur, eo quod verba inter signa principatum tenet secundum Augustinum. Ideo autem secundum os cordis omnia diiudicat, quia ex quo interiore verba procedat non ignorat. Et nomine dicit ex habundancia cordis os loquitur, quia plus intus est quam effunditur. Sicut fumus ab igne surgit, si olla obulliens redundat. Unde Crisostomus: Malicie enim consciencia est ut cum intus habundet nequicia effluat exterius verba nequam. Tu ergo cum audieris hominem preciosa et honesta loquentem non tantum in eo putes latere maliciam quantam verba exprimunt, sed multo ampliorem esse fonte. Quod enim exterius dicit superfluum est eius quod intus est. Lingua quidem confusa multo non repente effudit nequiciam, cor autem nullum habens testem sine timore quecumque vult parit mala. Dicit enim non multa cura est ei. Hic similitudo et similitudo de arbore et pomo contra ypocrisim specialiter scribarum et phariseorum, sed inferius in ponit contra eorum maliciam et blasphemiam qua dicebant Christum in Belzebub eicere demonia. Et ne tepidi putent se esse immunes a pena, quia a malo abstinent, aliqua non reprehenduntur, sine querela vivunt, cum bona non agunt, promissis non operantur, sua egentibus non tribuunt, ideo addit: Omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur et in flammam mittetur, iudicias a consorcio omnium bonorum et mundo fidelium separabitur et sine excusatione ab angelis messoribus in ignem eternum gehenne mittetur. Ubi minatur dominus infructuosis penam dampni, quia excidetur a terra viventium, et penam sensus, quia mittetur in ignem eternum. Hoc exprobrabit dominus qui mala fecerunt sed qui bona non egerunt dicens: esurivi et non dedistis mihi manducare et cetera hic modo. Et ne putet ad fructus iam pomine si quis dicit domine domine et ex eo nobis arbor bona videatur esse, secundum Augustinum. Quid autem vocatis me domine et non facitis que dico. Qui vult dicere ypocrite et specialiter scribis et phariseis: Vos estis arbores habentes folia sine fructu et verba sine opere et ideo maledicti. Tales sunt sicut salices folia similia olivis habentes sed fructu carentes. Inter eis est dicere et facere, quantum inter folia et fructus.

Deinde ostendit quod ad salutem non sufficiant verba confessionis, sed quod exigitur execucio divine voluntatis dicens: Non omnis qui invocaverit nomen tuum dicens mihi domine domine confitendo fidem catholicam intrabit in regnum celorum. Quia si fides sine operibus non sufficit ad salutem quia talis fides mortua est sicut illorum qui deum ore confitentur factis autem negant. Sicut modo plurimi in ore potius invocant et nomine tamen dicunt domine domine, cor autem eorum longe est a deo. Ypocrite enim dicunt hoc sicut salutare Christi simulantes coram populo. Sed qui facit voluntatem patris mei qui in celis est ipse intrabit in regnum celorum. Huic enim sunt fructus boni et bone arboris, sed facere voluntatem patris atque facere serpentem probe dignus est. Quid enim mihi est domino dicere domine domine. Numquid dominus non erit nisi fuerit dictus a nobis. Se dicere domine domine vel dominus hic est corde credere, ore confiteri, operibus attestari, nam unum sine alio negare est. Ut enim ait Augustinus: credere in deum est credendo amare et diligere, credendo in eum ire et eius membris incorporari. Et ne decipiamur non solum nomine Christi per eos qui nomen et non factum habent, sed et quibusdam factis et miraculis, adiungit et dicit: Multi dicent mihi in illa die nobili et famosa, terribili impiis et blanda piis, scilicet die extremi iudicii, quia secundum Crisostomum loquentur corda et tacebunt ora, quia non per interrogationem sed consciencia discutietur. Ubi non erunt testes homines adulatores, sed angeli veraces. Domine domine nonne in nomine tuo prophetavimus et in nomine tuo et virtute et invocatione nominis tui prophetavimus et prophetias sermones protulimus et oracula divinavimus et in nomine tuo demonia eiecimus.

Et sic secundum quod fructus cordis sunt opera divine legis meditacio [illegible] consideracio mortis memoria [illegible] compassio fructus oris sunt [illegible] fructus operis sunt [illegible] obediencia [illegible] Et ne putent

Et nota quod hic videntur in medio fructus voluntatis dei scilicet super omnibus agendis [illegible] Et ne de [illegible]

ab obsessis · et i noie tuo uirtutes multas · i mada
fecim9 · Hys siles sut bn docetes · et male viue
tes Vnde gg Illi quippe qz zeiul coperatois sue fine
videbut · quia h' sine mabilia faciedo cspiciu
ibi at se melliget puiendos · qz stupetos dicet
at mirates · Dne dne none i noie tuo pphauim9
qpadm nos auisans m9 · Gd e' wlt nouus iste fi
mo · n' a nob' aln puisus · Ipm subiat sma u
dias · tales repbuas z abiacas · Et tuc mqt csi
tebor z dica illis · nuqs i pdestinatoe noui vos s
notitia appbatois · s repbatois · Illos n · ds diat
scire qs appbat · illos w nesac qs i sua dilcoe
no appbat · Vn aug' Gat repbos qs qgscedo
iudicat · no at appbat volutate q ab ipo discor
dat · Vn z beda · No sua scpatiom ds noui fuit
q opm iniqtis · obtutu ei9 ondit idigni · Et
tude eos ppter opa iniquitat abiacedo s biugit · A
Discedite · i · diuisi p iniqtate cedite i etna dap
nacoez · Nog q' agnoscit n' eu q opat iniqtatem
Ads q vbiqz e iubent recede · qz licz sit ubiqz p
pnciaz diuitas · no tn ut obitu batudis · Dicit
at i pnti q opami · qz affatis malis adhuc re
manz ieis · Vn io' · No dixit q opati estis in
qtatem · ne videt tolle pniaz · s qui opami h'
e qui vsqz i pnter hora cu iudiaij tps aduenit
licz no habeat facltate pcandi · tn adhuc het
affcm · Vn z cst · No dixit q opati estis · s qui
opami · qz iniqui p9 morte no desinut ee iniq ·
qz pcare no pnt · pcandi uolutate no admittut
No mors aiaz quide a carne sepat · aie at ppo
tu no i mutat · Legit ut ait cso · Volu dns hoc
loco asserere · q fides absqz opm fctate nil vale
at · i no m' fides · s ne ipa qde cupia mabilia
psutu sit · si ea opat9 fuit absqz possioe uirtutu ·
qz neqz fides nz mabilia qcqz valet si no assi
stat vita · Et icm Iusqz i ope signor z mabi
liu bn9 pomit · s compleco maditor z psone
E signor z mabiliu idiciis pbat wlt no pt
pb9 videi · Vita etem bona z actz pbi e sn sig
nis z mabilib9 merent cona · mq at culsacio
e si sig z pdigia fecit · supplicia no euadet · h'
cst · Nond h' q madior opacio qnqz puenit
ex mito iuocatit no dni · qz ex mito illi' i so

q iuocat · qnz n' ex mito hui9 n' ex mito illi9 · s
ob vali assistean · vt udetes h9 dm horet i ipo
credatit · qnz ad dapnacoez iuocat · z pnaij vt
videtes no videat · z videtes ceca fiat · Qnqz
i relacoez z vana glaz extollit · ul aliq alio mo
facta noz · No mirer g9 si qnqz iniq pphetet a'
mada faciat · qz iste sut gre di gras dat que
dant pri ad coem utilitate · raro ad valitate
singlat psde · z ido aln p malos hoies a deo
nob' dant ad iuocatoez nois xpi · no pp' merita
iuocatiu · s ad dclaratoez vtut9 xpi z cfirmatoez fidei ·
licz ipi iuocates sint mali · sic bona alcio alii
dat a bono dno mediate malo suo · Boniqz
sectem · mali ome vitem9 · totoqz affcu pcepe
celestib9 obtepem9 · ac talib9 officijs cgcgnado
sim lugetesqz porai9 qd wlt q q pt glienti · Et
quia dns repellit ipm ore csitetes · z ope
lege sua no iplectes · cclud' i utilitate audit'
Vbi no sequit op9 · z amonz nos ut xi doctri
na ope impleam9 · ne cu opaijs iniqtat ab eo
discedam9 · qz iutilis e legis auditio n' seqt'
opis iplecio · Vn ccludit ho' sermoez · cu cclusio
q'' terribilis inferat · valde aduertend9 e · Ois ergo
mqt nllo excluso · qui audit aure i teori m
tellcto · Verba mea h' q locutus sui capto · z fac
ea affcu caritatis ope adimplendo · assilabit'
viro sapieti · sibi i futm puidenti · q edificauit
domu sua · i bonoz opm cstructioz sup petram
i xpm · oia opa sua facies ppt' ipm · talis em
fuit opa bo de gre z i vita iterare · q duo iq
rut ad iplecoem legis eterne · No ei quisqz
finat que audit ul papit faciedo · z ope iple
do · Et qz petr e x' · ille i xo edificat · q qd abi
audit fuit · Descedit pluuia i · teptatio carna
lis lasciuie z carpie · venerut flumia incitame
cupiditatis z auaricie · flauert veti dyabolice in
mitat' i supbie · z irruert p ipetuositate et
ipuitate teptatiu i domu illa · i · edificiu
vtutu i xo cstructu · s no diruerut ea · n' cecid'
a stabilitate vtutis succubedo teptacoib9 · isti9
fudata erat finalit' radicalit' z psouanter
p fide spem z caritate sup petram sima z solidi
i · xpm no mtremis · Tangit q h' tps tepta

Adrpediaz a me bonos cgl'sfctate qui opami miqtate Discedite a

domu dni i qua signant' i ẜsistut oia teptamet
gna. Pt' e dia q queda sut teptaties volupte
e gaupie carnal' q designat' i pluia q gutta
cadit e emoll'. Alie sut adusitat' e teblons
q signat' p pluuia q cu ipetu venit. alie
sut psuasions su p minas su p bladicias hu-
nas su p suggones dyabolicas q signe' p
ventos. hoz at oi'' qui psnetatib' iducat. adu
sitatib' frigit'. Cuoz mch' metuit q fudata
lie domu sup petra s. xo'' cui iniat' i obsuaco
ne pceptor. idest qui no solu audit pcepta
do s' e faat. Et hyc oibz pulose sbiacz qui
audit e no faat. no ei quisq stable fudam
tu he n' finat ise q dns papit. vl ipe aud'.
nisi ea fecit. Vn osepraut. Et poppoiam
ois qui audit vba mea h' supdca e no fac'
ea s' gtepmt. silis eit icaspa viro stulto et
malo. q edificaut domu sua i edificau oper
suoz sup arena i amore tenoz mobile e
istable fudamtu. qd fac ois q gtepit celesti
bus no cessat ihiare terrens. e q mcecaz sua
redit sup aliud qm sup ipm dm poit. qz ois
arena mubil e. Arena aupidi' tenoz gpar'
qz steril' sic qui amat diacas fruu no pt. qz
fluida sic trisent oia uelud vmb'. qz fluctib'
gcussa sic i mdo e pssura fce area gcgta' ma
loz sunt. qz i mabil' p mlcapli'. qz disso hens
p dissensione. qz silis ad bonoz mlcaplica. Et
ido sequit' casus i ptin. qz venere supda mali
teptatu e irruere subito ipetu e sil i domu il
lam male fudata. e ceadit paspa e fca est
ruina ei' mag. qz ruit usq i gehena. P'o
ruit i fouea culpe e ptea i fouea gehene. q
ruina e mag. qz oio irrepabilis Dis osaa q
spe fixa m dm no pmanz i teptacoibz subsiste
non valet. e tato apli' agit qto plr i hys
que mdi sut a supiorib' disiugit'. Vbi be
da Mai' e qz mgruete qualz teptacod mor
i ve mali e ficte hoi peiores fut don' ad
domu ptua labant' i pena Vbi e ẜs. Et
fca e mgt ruina ei' mag. Necq ei exigu
aru leuiuq roz pculm e. s' d' aie discime
de imortlib' supplicys deq celest' regi amis

sione res agit'. h' ẜs. Nec tn audiens
ubu dei e no faaeẜ cadit i illa pulosam
ruina. s' duplia distictoe opg e. Vna ex
pte audictis. qz is qui aud' ubu di a'
obmitt' fuit ex gtepu e tuc locu h' sili
tudo ppoita. a' ex fragili' e tuc no. Alia e
ex pte dei ubi. qz ea uba q'squis aud' aut
sut uba nec' ad salute sic pcepta eun' e te
silitudo h' locu. a' sut uba gsily e superoga
tois e tuc no n' gta ad pstos. Molr dom'
iusti e bo gsaa. de q i ppub'. no qras iiqui
tate i domo iusti. cui' edificaco ptinz ad bo
bonoz opm pstoz. fossio ad gtepu tenoz su
paupate. fuda' ad meditacoz celestiu e ao
rem. i pulsio ad teptam i pugnacoz. imo
bilitas ad finale pseuan'. Dom' impiy e
mala gsaa. d' qua i mch'. adhuc ignis i
domo ipiy ei' terena edifica' ptinz ad tenoz
amore. fudama pcacco ad mctas istabili'.
fluus iundaco ad carnaliu dliacaz fluxibi
litate. cas' celitas ad pcandi pmtate. ru
ne magtudo ad etna dapnacoz. Dom' e
gtuit' i teptaoe. idiat' i delcaoe. cadit i
gsensu. Et e casus magn' i osensu. qz sic ca
dit a gra. maior i ope qz sic cadit a uita. ma
xim' i obstiacoe. qz sic cad' a mia. Sapiẽs
g' qui audita ope gplet e pficit. structura
finaz erig'. qz p cumulu bonoz opm deus
dat graim. que mi mita absq ruina cas'
gsolidat e finat. P graim n' bn opando me
mur pseuan' i bono. vt spuale nrm edifi
cu i pet fidei fudatu psp e cretu p caritate
solidatu. n' pluua n' flumi n' ucas potit
eui. ppo sua graim donate. Stultus uo qui
audit e no opat' s' audita dissimlans obliui
osus auditor fius. tagz sup arena op' edifi
cacois ipendit. e qr auit pceptu op' no fir
mat. stati teptacoib' sruemetb' ruit et
euanesat. No ei auditores legis iusti sunt
apud dm s' factores. Sut at ta gna bonoz edificatn
cui. Hic n' qui amat solu dm e hy edificat
auru argetu e lapides paosos i amoe v'
tutis aur i cognicoe vitatis argetu. In

cooperacōe boni opis lapides pciosos. Hui alij
qui amat q̄dā pter dm̄. tn̄ vel contr̄ dm̄ n̄c ad
pl9 q̄ dm̄ et hijs fūdamtū quidē manz. quia
amor dei nō destruit̄. tn̄ q̄ ex affcū eoz q̄ pl9
amat̄ quedā corrupcōe ōthīt ligni. ī feni. ī sti
pula sr̄ edificat̄. lign̄ pcim illicita opis. ī feno
sn̄ ope pcim pue delcaconis. ī stipla pcim illicia
te cogitacōis. Hui alij qui amat quedā cōt dm̄.
et ī hijs oīō destruit̄ fūdamtū. qr amor dī ēē nō
pt. vbi ul solus ul sum9 nō ē. Igr̄ ad pmos
ptinz laudai ī saluai. ad sos corripi ī liberai.
ad tcios argui ī dapnai. Isti sup fūdamtū fidi
quidā edificāt aurū ōtemplōis. quidā argētū
pdicacōis. quidā lapides pciosos bonoz opm
Isti quidē saluāt̄ ī mito fūdamta ī opm bonoz
Alij vō edificāt lign̄ s. amore mūdicie tpaliu.
Alij feni s. fimi delcacōni carnaliu. alij stipu
lam s. occiosoz vboz ī opm īfimoz. Isti eciā
saluāt̄ mito fūdamtā. ī tn̄ q̄ pigne q̄ ōburit̄
edificau tali fūdamto nō ydoneu. Idem ad
gelos oi9 pcedēcia sbiungit̄. Et fcm̄ ē cū ōsumasst
ihc ūba hc̄ s. smoes istos ī mōte hitos. q̄ bene
dūr ōsumāti. qr nichl ī psonis hitū oīa saluti nāē
ōtinet. admirabant̄ tbe sup doctina eius ī d' ex
cellēn sapie ei9. qr nūq̄ sic homo loqut9 ē. Et
bn̄ mirabant̄. qr ut ait crīs. q̄d q̄s digne laudare
nō possu admirai. Vbi ondi̇ eminēcia doct̄
ne xī. quia admirabant̄ turbe. eo q̄ eminētissias
ītutes docebat. ī ipsoz legis supplebat. ī non
solū tena bōs s̄ celestia pmitebat. ac doctina sua
mirab̄ ōfirmabat. Vn̄ cum admiracōis subdr̄ dicēs
Erat ei docēs eos sicut ptatē hns. s. pscripim in
smoe pdcīo ōsīa pcepus. ī que min9 uidebat̄
ī lege addendo. obscuritate legis explanādo. ī
mre ōdendo. ī ad libitū suū sicut autor ī ōditor
eius sui mutādo. vl illud sicut nemi subiectus
cū velz reuocādo. Vel sicut ptatez hns īfirmos
sanādi. ī miracla faciendi. Vel sicut ptatez hns
ī pūdi ī cōdi audiēciu ad se ōuctendi. Nō sic scribe
eoz ī phisei. qui ea q̄ p lege didicerāt precepta
pplīs dicebat. n̄c eis ad de hijs mutare licebat. Sed
n̄c ī moyses ad q̄ dns iusserat. potuit loq̄ ī mchl
d' pceptis ei9 mutare ul substrare. Vbi crīs. Ad

mirabant̄ vō ei9 in mltā alia pcipue ptatem
Nō n̄ q̄ ex alti9 p4 pcepta ponebat. sicut moyses
fecit ī pphē. s̄ vbiq̄ se ōdicabat eē q̄ impandi
auctē tenet̄. Denīq̄ cū pcepta ipa sanciret
sepe dicebat. ego aut dico uob. Et terribilis illius
iudicaz faciēs mencōne. se mirabat eē iudicē de
pmijs atq̄ supplicijs. Hc̄ crīs. Conspice nūc et
ōsiderā dnm ihm ī smoe isto. q̄m affaose be
nigne ī efficaciter loquit̄ auditorib; ī eos ad actus
virtutū inducat. Cōspice ī discipulos. q̄m reuerēt
huile ī cū tota intēcōe ī eū aspiciūt. ī ūba
illa mirifica auscltāt. ī ea mētē ōmēdat. ī ex
audītu mag̃ cū mlibus q̄ in aspcū fruūt̄. erat
eni specios9 forma p filijs homi. ī diffusa est
gra in labijs suis. In hac at ōsiderac̄oe icde
ris ī eū aspiciēdo ī auscltando. ac si eū vides
et loquētez audires ī approximādo eis si forte vea
tus fuis. ī imorādo ibidē vt dns ē dabit̄. Hem
ōspice eū vna cū discipl̄is de mōte descendente. et
cū eis familiater ī p via eūdo loquēte. ī q̄m fa
miliarē cetus ōgitu sequit̄ eū nō curiose ordi
nati. s̄ sicut pulli post gallinā. ī q̄lz ut meli9
audiat mag̃ eidē mat̄ approximae. Desire ī
tu pciosū illū thesaurū ul a lōge si forte micas
ul reliqas aliqs inde cadētes potigu cū pij

Domine magistri ualeas collige. Oracio

Domine ihu xpe clemētissime. fac me p
arctā via iustic̄ ī angustā portā pme intrare
ad aulā salutis ī uite glie. doce me vitare
deceptoz fallacia. ī da m̄ mentē spualis omīs
simplicitatē ī inocēcia. fac me radice cordis et
lor nō tre affigē. ne ī folijs uboz tm̄ s̄ poci9
ī fructib; bonoz opm fidelis inuēiar iuenir. fac
ut uolūtatē pris celestis faciā ī ūba tua
audiēs ope adimplea. vt mēo finaliz nullis
a te separer temptacōnib; amen. De cura

Lcione leprosi xliii Capitulum

ege ergo euāgliū ī mōte datū
ōsequēter post eius ōfimacōm p mira
cula. qr boni magri ē doctinā suā p
bare pfcā. Cū itaq̄ ōpleto smoe dns desce
disst d' mōte secute sūt eū turbe multe ptez
quaz edificacoez ī rogatus duōm̄ mouebat̄